

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

Освітня програма «Біологія»

галузь знань: 09 Біологія
спеціальність: 091 Біологія

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Профіль програми

Тип та обсяг програми	Освітньо-професійна, 240 кредитів ЄКТС/ 3 роки 10 місяців
Ліцензія	наказ Міністерства освіти і науки України від 19.12.2016 №1565
Акредитація	Сертифікат НД №2183504 від 29.05.2017 р.
Ступінь, що присвоюється	Бакалавр
Форма(и) навчання	Денна, заочна, перепідготовка
Запис у дипломі	Бакалавр біології
Опис предметної області	<p>Об'єктом вивчення є: будова, механізми і закономірності проявів життєдіяльності біологічних систем різного рівня організації, їх взаємодії з навколишнім середовищем, реакції за різних умов існування, а також на різних стадіях онтогенезу і філогенезу; біорізноманіття та еволюція живих систем; значення живих істот у біосферних процесах, біотехнологіях, народному господарстві, охороні здоров'я та навколишнього середовища.</p> <p>Цілями навчання є формування у випускників здатностей дослідження і оцінки стану біологічних систем різного рівня організації, представлення, інтерпретації та використання результатів біологічних досліджень; отримання студентами знань та вмінь у галузі біології із широким доступом до працевлаштування, інтересу до подальшого навчання та зацікавленості до більш поглибленого вивчення окремих областей біології.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: широке коло теоретичних та експериментальних питань у галузі наук про життя та інших суміжних наук, з метою вивчення та оцінки стану біологічних систем, їх використання, моніторингу й оцінки стану навколишнього середовища з подальшим упровадженням досягнень у господарство та соціальну сферу.</p> <p>Методи, методики та технології: методи біологічних наук: методи лабораторних та польових досліджень, методи статистичної обробки експериментальних даних, використання інформаційних та комунікаційних технологій.</p>
Академічні права випускників	Можливість навчатися за програмами другого (магістерського) рівня. Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти.

Ціль програми

Надати освіту за спеціальністю біологія із широким доступом до працевлаштування в системі науково-дослідних установ, організацій охорони природи, закладів освіти. Спрямувати навчання на становлення висококваліфікованого фахівця, мобільного, активного, творчого, здатного до використання новітніх технологій, спроможного до фахового розвитку та власного неперервного саморозвитку в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Характеристика програми

Предметна область, напрям	Біологія/природничі науки
Орієнтація програми	Програма орієнтується на загальнонаукові уявлення про біологічні системи, їхню структуру, функції, значення, зміни в просторі і часі. Програма має дослідницьку та практичну складові. Дослідницька частина орієнтована на здобуття відтворюваного наукового знання, практична – на його використання й практичній діяльності.
Особливості програми	Мінімальний обсяг практик: виробничої – не менше 5% обсягу освітньої програми, навчальних – не менше 30% обсягу освітньої програми, включаючи практики за вибором студентів. Варіативна частина освітньої програми (дисципліни за вибором студента) має складати на менше 25% загального обсягу освітньої програми.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати завдання в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей, що передбачає застосування теорій та методів природничих наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання та розуміння області професійної діяльності (біології). 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 3. Здатність до використання інформаційних технологій. 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово. 5. Здатність спілкуватися іншою мовою за спеціальністю. 6. Здатність до навчання і самовдосконалення упродовж життя. 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт. 9. Здатність працювати як самостійно, так і в команді. 10. Визнання морально-етичних аспектів професійної діяльності і необхідності інтелектуальної чесності, а також здатність забезпечити безпеку життєдіяльності та біобезпеку.
Спеціальні (фахові) компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Базові теоретичні та методологічні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей. 2. Здатність застосовувати знання та вміння з математики, фізики, хімії та інших суміжних наук для вирішення завдань сучасної біології. 3. Здатність використовувати знання й практичні навички в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей для дослідження різних рівнів організації живих організмів, біологічних явищ і процесів. 4. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів, прийомів і засобів у польових і лабораторних умовах і звітувати про результати. 5. Здатність застосовувати знання і розуміння основних біологічних законів, теорій та концепцій для розв'язання конкретних

	<p>біологічних завдань.</p> <p>6. Вміння ведення дискусії та спілкування в галузі біологічних наук.</p> <p>7. Розуміння необхідності збереження біорізноманіття, охорони навколишнього середовища та раціонального природокористування.</p> <p>8. Демонстрування знання будови, функцій та процесів життєдіяльності, систематики, методів виявлення та ідентифікації неклітинних форм життя, прокариот і еукаріот упродовж онто- та філогенезу.</p> <p>9. Розуміння молекулярних механізмів збереження та реалізації генетичної інформації у організмів.</p> <p>10. Здатність до визначення та аналізу результатів взаємодії живих організмів різних рівнів організації, їхньої ролі у біосферних процесах та можливості використання у різних галузях господарства, біотехнологіях, медицині та охороні навколишнього середовища.</p> <p>11. Демонстрування знання основ підтримання гомеостазу організму, клітинних та молекулярних механізмів реалізації цих реакцій, їх регуляції та генетичного контролю.</p>
--	--

Результати навчання

	Компетентності
Програмні результати навчання	Зміст
Знання:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знає основні терміни, концепції, принципи, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей. 2. Знає загальні принципи систематики, методи виявлення та ідентифікації неклітинних форм життя, прокариот і еукаріот. 3. Знає структурну організацію, властивості та шляхи перетворень біоорганічних сполук, принципів оцінки їх властивостей. 4. Знає будову живих організмів, структуру фундаментальних біологічних процесів. 5. Знає принципи спадковості і мінливості, молекулярні механізми збереження та реалізації генетичної інформації в різних організмів, шляхи та способи отримання і використання організмів, у т.ч. зі зміненим геномом чи зміненою регуляцією метаболічних процесів. 6. Знає закономірності взаємодії живих організмів клітинної та неклітинної форм життя між собою, характер впливу різних чинників на живі організми та їхньої ролі у процесах трансформації речовин і енергії в біосфері. 7. Знає будову та функції імунної системи, клітинні та молекулярні механізми імунних реакцій, їх регуляцію, генетичний контроль; види імунітету та методи оцінки імунного статусу організму. 8. Знає основи загальної, системної й прикладної екології, принципів оптимального природокористування й охорони природи.
Уміння:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уміє спілкуватись в діалоговому режимі з колегами та цільовою аудиторією, здійснювати письмове відображення та презентацію результатів своїх досліджень українською мовою. 2. Уміє спілкуватись іноземною мовою в діалоговому режимі з колегами та цільовою аудиторією. 3. Уміє використовувати теорії і закони математики, фізики, хімії

	<p>для вирішення завдань сучасної біології.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Уміє створювати безпечні умови праці з використанням знань і розуміння положень біоетики і принципу подвійного використання результатів. 5. Уміє застосовувати у професійній діяльності методи визначення кількісних та функціональних характеристик живих організмів на різних рівнях організації та надорганізованих систем. 6. Уміє застосовувати методи й алгоритми планування та проведення польових, лабораторних, клініко-лабораторних досліджень, у т.ч. математичні методи та програмне забезпечення для проведення досліджень, обробки та представлення результатів. 7. Уміє шляхом самостійного навчання освоїти нові знання та сучасні методи експериментальних досліджень для вирішення проблемних завдань біології. 8. Уміє аналізувати дані біологічної науки для розуміння ролі еволюції у формуванні сучасного органічного світу.
<p>Комунікація:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організовує співпрацю дослідницького колективу та ефективно працює в команді (колективі лабораторії, підрозділу закладу вищої освіти, інших професійних об'єднаннях). 2. Здатний розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.
<p>Автономія і відповідальність:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатний вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції. 2. Здатний розуміти і відстоювати цінності наукового світогляду та раціонального мислення, займатися просвітницькою та популяризаторською діяльністю.